

BEROEPSCODE en GEDRAGSREGELS ORTHOPTISTEN

**3^e editie
17 november 2015**

Deze uitgave van de 'Beroepscode en Gedragsregels Orthoptisten' vervangt de versie uit 1998. De 'Beroepscode en Gedragsregels Orthoptisten' moet gezien worden als richtlijn voor de orthoptist bij het uitvoeren van zijn beroep. Het biedt een leidraad voor het professioneel handelen.

DOEL EN BETEKENIS VAN BEROEPSCODE EN GEDRAGSREGELS

In een beroepscode zijn de professionele waarden en normen vastgelegd, waaraan de uitoefening van een beroep gebonden is. De beroepscode is het fundament van de gedragsregels, de professionele standaard van het beroep. De gedragsregels zijn een belangrijke leidraad voor het verlenen van kwalitatief goede zorg en vormen criteria voor het toetsen van de kwaliteit van het beroepsmatig handelen. Gedragsregels bieden concrete richtlijnen voor wat in de betrokken beroepsgroep en door de maatschappij wordt beschouwd als goed professioneel gedrag in de dagelijkse praktijk.

De 'Beroepscode en Gedragsregels Orthoptisten' richt zich op de relatie tussen orthoptist en zorgvrager, maar is daar niet toe beperkt. Ten opzichte van de samenleving houdt het bestaan van een 'Beroepscode en Gedragsregels Orthoptisten' een waarborg in voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Voor de kwaliteit van omgang met de zorgvragers, de disciplines waarmee wordt samengewerkt en de collega's geldt hetzelfde. Het werken vanuit vastgelegde waarden en normen en het schriftelijk vastleggen daarvan in een 'Beroepscode en Gedragsregels Orthoptisten' komt tegemoet aan de eisen die de samenleving stelt aan een optimale zorgverlening.

De belangrijkste reden om als beroepsvereniging een 'Beroepscode en Gedragsregels Orthoptisten' op te stellen is om, zonder dat er een wettelijke plicht daartoe bestaat, te laten zien en lezen aan eenieder die met ons werk te maken heeft, wat de normen en waarden zijn, die het uitgangspunt vormen van het handelen van de orthoptist.

BEROEPSETHIEK

De basis voor de beroepscode is gelegen in de beroepsethiek. Deze ethiek bevat een complex van waarden en normen, die de achtergrond zijn van en het richtsnoer vormen voor de houding en het gedrag van de orthoptist in de uitoefening van zijn beroep. Waarden en normen in de beroepsethiek zijn abstract en op zichzelf niet bindend. Zij vormen de uitgangspunten en de theoretische basis van de beroepscode. De gedragsregels voor de feitelijke en praktische omstandigheden van de beroepsuitoefening zijn bepalend voor een oordeel over het toepassen van de waarden en normen in de praktijk.

ZELFREGULERING EN OVERHEIDSREGULERING

Beroepscode en gedragsregels zijn een vorm van zelfregulering. Dat wil zeggen dat het algemene regelingen zijn, die op initiatief van de betrokken organisaties van beroepsbeoefenaars zijn vastgelegd, teneinde het handelen van de beroepsvereniging en/of hun leden te normeren en toetsbaar te maken.

Zelfregulering, als hier bedoeld, moet aan een aantal voorwaarden voldoen:

- a. de afspraken zijn bindend voor alle betrokken beroepsbeoefenaars;
- b. de afspraken mogen niet in strijd zijn met eisen en waarden aan het algemeen belang ontleend en zij moeten passen binnen de wettelijke kaders;
- c. de afspraken moeten openbaar zijn, respectievelijk gecontroleerd kunnen worden.

Beroepscode en gedragsregels kunnen alleen geformuleerd worden in algemene termen. Voor het vastleggen en verder ontwikkelen van professionele normen en de daaruit

voortvloeiende gedragsregels is, gezien de specifieke deskundigheid, primair de beroepsvereniging verantwoordelijk.

Naast de zelfregulering staat overheidsregulering in de vorm van wetgeving.

Het beroep van de orthoptist is in de wet BIG nader geregeld via artikel 34 en uitgewerkt in de algemene maatregel van bestuur.

De wet BIG, met als onderdeel de Deskundigheidsomschrijving van de Orthoptist, betreft vooral de bevoegdheid tot de uitoefening van het beroep en de daartoe te stellen deskundigheidseisen.

Van belang zijn ook de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de Wet op de Geneeskundige Behandelings Overeenkomst (WGBO). De Wbp regelt onder andere de privacy van de patiënt en de WGBO regelt dossierplicht, inzagerecht, vernietigingsrecht, bewaarplicht en gegevensuitwisseling.

BEROEPSCODE EN GEDRAGSREGELS ORTHOPTISTEN

1. Algemene aspecten met betrekking tot de beroepsuitoefening

- 1.1 De orthoptist is persoonlijk verantwoordelijk voor de uitoefening van zijn beroep.
- 1.2 De orthoptist kan verantwoording voor zijn handelen geven.
- 1.3 De orthoptist levert kwalitatief goede zorg.
- 1.4 De orthoptist verricht zijn werkzaamheden volgens het beroepsprofiel en kwaliteitsprofiel.
- 1.5 De orthoptist houdt zijn kennis en vaardigheden op peil.
- 1.6 De orthoptist neemt de grenzen van zijn beroepsuitoefening in acht.
- 1.7 De orthoptist aanvaardt geen opdrachten en verricht geen handelingen in strijd met de (beroeps)ethiek.
- 1.8 De orthoptist ondersteunt en initieert activiteiten ter bevordering van de kwaliteit van zorg en de ontwikkeling van het beroep.

2. Aspecten in relatie tot de zorgvrager

- 2.1 De orthoptist geeft de zorgvrager de meest adequate behandeling.
- 2.2 De orthoptist behandelt de zorgvrager zonder enige vorm van discriminatie.
- 2.3 De orthoptist gaat pas tot behandeling over, wanneer toestemming is verkregen van de zorgvrager of wettelijk vertegenwoordiger.
- 2.4 De orthoptist draagt zorg voor de continuïteit van de behandeling.
- 2.5 De orthoptist heeft een geheimhoudingsplicht.
- 2.6 De orthoptist houdt een medisch dossier met relevante gegevens bij.
- 2.7 De orthoptist houdt rekening met de rechten van de zorgvrager.
- 2.8 De orthoptist respecteert de levensbeschouwelijke opvattingen en persoonlijke keuzes van de zorgvrager of wettelijk vertegenwoordiger.
- 2.9 De orthoptist onthoudt zich van ongewenste intimiteiten met de zorgvrager.
- 2.10 De orthoptist dwingt of manipuleert de zorgvrager nooit.
- 2.11 De orthoptist onderneemt uit eigen beweging adequate actie indien bij de zorgvrager schade is berokkend.
- 2.12 De orthoptist draagt er zorg voor, dat in geval van misbruik of een vermoeden van misbruik adequaat melding bij de bevoegde instanties wordt gedaan.
- 2.13 De orthoptist zorgt ervoor, dat de zorgvrager en/of diens wettelijke vertegenwoordiger de nodige informatie ontvangt en deze als zodanig begrijpt.

3. Aspecten in relatie tot (in)formele samenwerkingspartners en andere zorg- of hulpverleners

- 3.1 De orthoptist is bereid tot openheid en communicatie over en evaluatie van zijn handelen, met inachtneming van zijn beroepsgeheim.
- 3.2 De orthoptist levert naar niet bevoegde derden, anders dan in 3.10 is bedoeld, geen kritiek op collega's en andere zorg- of hulpverleners.
- 3.3 De orthoptist is bereid om met collega's en ander zorg- en/of hulpverleners samen te werken en kennis en informatie uit te wisselen.
- 3.4 De orthoptist draagt er zorg voor, dat er eenduidig en consequent samengewerkt wordt.
- 3.5 De orthoptist neemt het initiatief tot overleg, wanneer hij het wenselijk acht een andere zorg- of hulpverlener te raadplegen.
- 3.6 De orthoptist kan een verwijzingsverzoek gemotiveerd weigeren.
- 3.7 De orthoptist brengt bij verwijzing de verwijzer verslag uit van het onderzoek en informeert hem over het verloop van de eventuele behandeling.
- 3.8 De orthoptist is binnen redelijke grenzen bereid voor collega's waar te nemen.
- 3.9 De orthoptist wijst, als hij van mening is dat in strijd wordt gehandeld met de beroepscode en gedragsregels, zijn collega's hierop.
- 3.10 De orthoptist rapporteert, als er sprake is van grove nalatigheid of wanprestatie van een van zijn collega's of andere zorg- en/of hulpverleners, dit aan de geëigende personen en/of instanties.

4. Aspecten in relatie tot de samenleving

- 4.1 De orthoptist verbetert en bevordert in samenwerking met zijn collega's de kwaliteit en doelmatigheid van het orthoptisch handelen.
- 4.2 De orthoptist informeert patiëntenorganisaties en treedt zo nodig met hen in overleg.
- 4.3 De orthoptist maakt een zorgvuldige afweging tussen de kwaliteit van de behandeling en de (meer)kosten die aan deze zorg verbonden zijn.
- 4.4 De orthoptist informeert door middel van publicaties in vakbladen de samenleving over nieuwe methoden of belangwekkende resultaten, met inachtneming van de privacy van de zorgvrager alsmede de geldende wetenschappelijke gedragsregels en protocollen van onderzoek.
- 4.5 De orthoptist profileert zijn beroep door middel van public relations en door middel van inhoudelijke bijdragen aan opleidingen en seminars.
- 4.6 De orthoptist zorgt voor een actieve begeleiding van studenten orthoptie en andere mogelijke beroepsgeoriënteerde professionals.

De 'Beroepscode en Gedragsregels Orthoptisten' is onverkort van toepassing voor studenten orthoptie.